

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 15.

Koosolek 22. juulil 1917 kubermangu lossi Valges saalis,
Tallinnas, Toompeal.

Koosoleku avab kell 12.30 min. lõunal juhataja A. Vallner. Imunud oli 29 nõunikku: M. Kiirats, Ar. Vallner, A. Leetsman, J. Januson, A. Podrätshik, H. Pöhl, K. Saral, J. Kalm, J. Kurvits, J. Tõnisson, A. Birk, T. Kuusik, H. Kruus, Hans Roos, H. Riberg, J. Temant, A. Kurrikoff, J. Raamot, N. Kõstner, T. Laur, Al. Palm, K. Ast, Jul. Seljamaa, J. Koort, H. Reiman, R. Jaska, J. Reintam, Piip, H. Kask.

Juhatab A. Vallner.

Protokolli kirjutab M. Kiirats.

Päevakord võetakse järgmiselt vastu:

- 1) Krediidi komisjoni ettepanek.
- 2) Saadiku saatmine komissaride kongressile 30/VII. 17.
- 3) Hariduse komisjoni aruanne.
- 4) Tervishoiu komisjoni aruanne.
- 5) Rüütelkonna valitsuse ülevõtmise komisjoni aruanne.
- 6) Vanemate konvent.
- 7) Kub. komissari valimine.

1. Krediidi komisjoni aruanne.

Krediidi komisjoni aruande kannab ette J. Tõnisson ja seletab, et palkade määramisel on ennesõjaaegseid normisid silmas peetud ja lisatasu elukalliduse nõuetele vastavalt juurde määratud. (Vaata lisa nr. 1).

2. Maavalitsuse liikmete kõrvalteenistuse küsimus.

A. Birk paneb ette päevakorda ülesvõtta ka maavalitsuse liikmete mitme ameti pidamise võimaluse küsimuse. Otsustatakse enne krediidi komisjoni aruande läbiharutamist see küsimus päevakorda üles võtta.

Birk annab pikema seletuse mitme ameti pidamise puuduste ja vigade kohta ja teeb ettepaneku: „Eesti Ajutine Maanõukogu tunnistab maksvaks, et Maavalitsuse liikmed ei tohi, peale Maavalitsuse, teiste palgaliste ametite peal olla. Ajutiseks aga kuni Maanõukogu täiendamiseni linnade asemikkude läbi, otsustab Maanõukogu neile vähem palka maksta.“

H. Piip teeb sellesama küsimuse kohta ettepaneku: „Isikud, kes Maavalitsuses palgalistel kohtadel ametis, ei või mitte mujal palgalisi ametisi pidada.“

K. Ast teeb täiendava ettepaneku: „ega ka eraviisil sarnasel teel kõrvalteenistust saada, mis talt kindla arvu töötundisid päevas nõuaks.“

Lõpulikult võetakse järgmine otsus vastu: „Isikud, kes Maavalitsuses palgalistel kohtadel ametis, ei või mitte mujal palgalisi ametisi pidada, ega ka sarnasel teel kõrvalteenistust saada, mis neilt kindla arvu töötundisid päevas nõuaks. Ajutiseks aga, kuni Maanõukogu täiendamiseni linnade asemikkude läbi, otsustab Maanõukogu neile vähem palka maksta, kes kõrvalisi ametisi peavad.“

3. Maanõukogu ja maavalitsuse 1917. a. II pooleaasta eelarve.

Eelarve läbivaatamisel seletab H. Piip, et praegu ei või veel ettepanekud eelarvet vastu võtta, sest et ta koguni abstraktiliselt on kokku seatud. Seal on palju ametisi eelarvesse üles võetud, mida veel mitte ei ole ja ka raske on ette ära näha, kas nad töösse saavad astuda. (Vaata lisa nr. 2).

Teeb ettepaneku administratiivse osakonna juhatajat täiesti eelarvest välja jätta, ja terve maavalitsuse kulu eelarve krediidi komisjonile läbi töötada anda ja teda kohustada lähemal ajal seda uuesti ette panna.

H. Piibu ettepanek lükatakse tagasi ja võetakse eelarve arutusele.

Reintam teeb ettepaneku maanõunikude päevarahad 15 rubla peale kindlaks määrata ja sõidurahaks III klassi hind raudteel.

Birk leiab, et eelarve üleüldine summa võiks selleks jääda, nagu ta komisjoni poolt ette pandud. Mõned summad annaks kärpida, kuid peab meeles pidama, et paljud summad on eelarvest välja jäänud, näit. summad eriteadlaste palkamiseks.

Piip toonitab, et eelarve ei pea olema ainult deklaratsioon, mille abil krediiti nõutada, vaid vastuvõetud eelarve järele peab ka käima.

Krediidikomisjoni nimel paneb Tõnisson ette nõunikkude lisatasu mitte 100% peale määrata, vaid 75%. Ettepanek võetakse suure hääleenumusega vastu.

„Ettenägemata kulude“ asemel paneb Birk ette nimetust „eriteadlaste palkadeks ja muudeks ettenägemata kuludeks“ tarvitada.

4. Maakonna nõukogudele avansi andmine.

A. Birk teeb ettepaneku, et maakonna nõukogudele advance'i saaks antud umbes 5000 rubla suuruses summas, et nad saaksid tööle hakata.

J. Raamot teeb ettepaneku, et maakonna nõukogud ise omad eelarved sisse annaksid ja alles siis võiks Maanõukogu üldilise eelarvega Ajutise Valitsuse ette astuda.

J. Tõnisson teeb ettepaneku, et umbkaudne summa saaks iga maakonna jaoks määratud advance'iks ja need summad kokkuvõttes ühes Maanõukogu eelarve summaga Ajutisele Valitsusele saaksid ette pandud.

Ettepanekute hääletamisel saab A. Birk'i ettepanek enamuse ja võetakse vastu: „Maakonna nõukogudele tuleks advance'ina anda umbes 5000 rubla, et nad saaksid tööle hakata.“

5. Koosoleku lõpetamine ja järgmise koosoleku määramine.

Koosolek lõpetatakse kell 4 ja määratakse lõuna vaheaeg kuni kella 5-ni. Päevakord otsustatakse endiseks jätta.

Ar. Vallner (*allkiri*).

H. Kask (*allkiri*).

J. Temant (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

Krediidi komisjoni koosolek 21-1 VII 1917.

Juhataja h-ra Tõnisson.

Protokoll kirjutaja Podrätshik.

Päevarahade küsimus.

1. Otsustatakse igale nõunikule tööpäevade eest 10 rubla päevaraha maksta ja, elukallidust silmas pidades, 100% lisamaksu ($10+10=20$). Väljaspoolistele liikmetele eraldi veel üks päevaraha määrata ja pääle selle kohale ja tagasisõidu kulud raudteel — teise klassi pileti hinna järele ja maanteel posti taksi järele. Täh. Saaremaa saadikud saavad kaks päevaraha sõiduaaja arvel.

2. Neilsamastel alustel saavad päevaraha ja sõidukulude tasu presidiumi ja komisjonide liikmed sel ajal, kui nad ameti poolest kohustatud on (ex officio) Tallinnas viibima.

Tähendus. Maanõukogu esimees saab lisapäevaraha veel 50% üldilisest päevaraha ja lisamaksu summast.

3. Maanõukogu kantselei kulud poole aasta pääle juhatuse kavatsuse järele

2 kirjutamise masinat à 1000	2000
4 kantselei teenijat	3600
Välised teenijad	600
Kirjutus-materjaal ja inventar	2000
Ettenägemata kulud	800

Kokku 9000.

4. Maavalitsuse kulud.

Osakondade juhatajatele — aluspalk à 300 rbl. + elukalliduse lisatasu 100% = à 600 rbl. kuus.

Maavalitsuse esimehele — aluspalk 300 + 100 rbl. + 100% = 800 rbl. kuus.

Maavalitsuse sekretärile — aluspalk 250 rbl. + 100% lisatasu = 500 rbl. kuus.

Toimekondade juhatajatele — aluspalk 250 rbl. + 100% elukalliduse lisatasu = 500 rbl. kuus.

Üleüldis administratiivilise osakonna juhataja abile 300 rbl. + 300 = 600 rbl. kuus.

Asesekretär-asjaajajatele à 200 + 200 = 400 rbl. kuus.

Kantselei ametnikkudele (registrator, ekspeditor j. t.) 150 + 150 = 300 rbl. kuus.

Teenijatele — 75 + 75 = 150 rbl. kuus.

Üleüldine eelarve summa 1-est juulist kuni 31. dets. 1917. a. (erileht) 264.300 rbl.

5. Maanõunikude päevarahad algavad 1-est juulist 1917. a., ametnikkude ja teenijate palgad ametisse astumise päevast.

6. Tarvilikud summad kulude katmiseks tulevad esialgselt muretseda laenu teel Ajutiselt valitsuselt, kuni need summad maksude teel kassasse sisse tulevad.

Tallinnas 21. juulil 1917. a.

(Allkirjad):

Juhataja J. Tõnisson,
A. Podrätshik,
A. Kurrikoff,
K. Ast.

Koosolek 22-1 juulil 1917. a.

7. Eelarve kavatsused on praeguse aja rahakursi ja tõelikkude tarviduste kohaselt kokku seatud. Et aga eelarve kulude katmiseks avaramaid sissetuleku allikaid mitte näha ei ole, siis soovitab komisjon elukalliduse 100%-sest lisatasust 25% maha arvata.

(Allkirjad):

A. Podrätshik,
J. Tõnisson,
K. Ast,
A. Kurrikoff.

LISA nr. 2.

1., Maavalitsuse kulud:

1., Kulusi ei tule mitte 6 kuu pealt arvata, sest praegu ei ole veel ametis tema; õigem oleks 5 kuu pealt arvata, ja juulikuu palgad eriti arvata, faktilise tarviduse järele, tegevusesse astumise ajast.

2., Ei ole veel maavalitsus veel kokku seatud, sellepärast ei või meie état määrata nende ametite peale, mis veel otsustatud ei ole (maakoolinõunik, toimekonnanjuhatajad, aseseekretärid).

Lp. vaja lõpulik état küsimus seni edasi lükata, kuni üksikute komisjonide ettepanek maavalitsuse konstruktsion vastu võetud ja maanõukogu poolt kindlaks määratud, kuna osakondade peale üldine summa määrata, mille üle. . . .

3., Sellepärast võime vastu võtta ainult ajutise eelarve, kuni linnavalijate siia jõudmiseni, kuna kindlate andmete põhjal määrame teatud summad ja iga osakonna peale mõne summa total-kuludeks.

Lp: Vaja Maavalitsuse kulude osa komisjoni kätte uuesti läbitöötamiseks anda.

4., Tingimata peaks ära jääma „adm. osa juhataja abi“ — tema on üleliigne; kuna see osa vist iseseisvaks saab „maksude ja koormatuste“ osakonnana.

5., Nõukogu asjus võib ütelda, et:

a) päevaraha peaks saama ainult nende päevade eest, kus tõesti nõunikud istuvad üleüldistel koosolekutel, samuti komisjonid oma istumiste päevade eest ja jooksva töö vahel olevate pühapäevade eest;

b) päevade arvu, kui mitte üleüldiselt redutseerida ei või, siis peab üksikute kuude vahel teisiti jagama, vaja detsembri session ette näha;

c) vaja sõiduraha vähendada; see summa ei oleks mitte 24.000, vaid ainult tuhandet neli kokku.

Igatahes võib seda kulu näit. R 10.000.—.

Märkus: Kulud olid Landtagil kokku üle R 61.000.

Piip (allkiri).